

Podcasts fulde

Af Tina Blaabjerg Karlsen, skolekonsulent på Ørstedskolen, Langeland kommune

Langeland bibliotek og Ørstedskolens læringscenter har sammen med skolens 4. årgangs elever og lærere deltaget i projektet National indsats for børn og unges læseglæde – under overskriften formidlingsaktiviteter, nærmere bestemt podcasts.

Vi fik idéen til projektet, da vi i et tidligere projekt så, hvordan eleverne smittede hinanden med læseglæde blot ved at producere små book-trailers, som de viste til hinanden. Dette projekt ville vi gerne videreudvikle på, og samtidig give eleverne fornemmelsen af at 'være en del af noget større' ved også at bruge folkebibliotekets rum.

Folkebiblioteket og vores PLC har allerede et godt samarbejde, men dette beror ofte på, at skolen kan benytte sig af de tilbud, folkebiblioteket kommer med til skolen. Med projektet har vi fået bekræftet, at vi kan mere sammen, at vi kan bruge hinanden til at arbejde med læsningens drivkræfter, og i fællesskab styrke indsatsen for børnenes lystlæsning og indre motivation.

Lækkert udstyr - som de fede youtubere bruger

Projektet her blev muligt, da der fulgte midler med til indkøb af teknisk udstyr til et podcaststudie og til et classesæt af rigtig gode bærbare mikrofoner. Vi har helt tydeligt kunnet se, hvor stor betydning dette lækre udstyr har haft for eleverne. Også elever fra 6. og 7. årgang har været forbi og vist interesse for at prøve udstyret - det er jo det samme som de fede youtubere bruger!

Noget, vi har haft lidt udfordringer med, er at finde plads – og ro - til at optage, det vil sige det fysiske rum. Der skal være

ro omkring eleverne, når de optager, hvilket til tider er svært at finde til så mange elever på én gang. Alle kunne jo ikke bruge lydstudiet, så her har vi måttet tænke ud af boksen og indrette nogle midlertidige studier, hvor eleverne kunne bruge de bærbare mikrofoner, bl.a. har vi nogle rum i forbindelse med skolens musiklokale og også et rum ved siden af tandplejen blev taget i brug.

Podcast – hvordan får man folk til at lytte?

Rent praktisk har vi med inspiration fra en skuespiller arbejdet med, hvordan man 'performer' i en podcast og hvordan man får andre til at lytte. Eleverne har fået et teknisk kursus, og de har afprøvet det tekniske udstyr i en "prøvepodcast". Efterfølgende har de i grupper produceret mini-podcasts, som først i 2025 bliver publiceret på folkebibliotekets hjemmeside, så de i princippet kan nå ud i hele landet.

Kan man producere en podcast om en bog, når man ikke har læst den hele? Det vil mange nok sætte spørgsmålstegn ved, men efter dette projekt er det vores påstand, at man skal gribe elevernes læseglæde, når den er der. Og det er den ikke altid først, når bogen er færdiglæst. Eleverne formidler med stor glæde bøger til hinanden, og har helt klart størst mulighed for at smitte deres kammerater med denne glæde, når de selv er mest optaget af den bog, de læser. Derfor blev deres mini-podcasts produceret, når eleverne selv var mest motiverede.

e-Reolen Go åbner en ny verden for eleverne

Som en del af projektet har eleverne fået adgang til eReolen Go med uni-login, hvilket på flere måder har indvirket positivt på deres læseglæde. Først og fremmest har vi set, hvordan elever med læseudfordringer har fået muligheden for at få store læseoplevelser, når de har lånt lydbøger via e-Reolen Go. Elever der testes ordblinde, har i forvejen denne mulighed via Nota, men elever der ligger lige på grænsen, har ikke adgang til et stort udvalg af lydbøger. At de har

haft den adgang i projektperioden, har betydet, at de har oplevet et læsefællesskab med kammerater, de normalt ikke læser sammen med. Vi har fx set, hvordan to har læst den samme bog – den ene læste den fysisk, mens den anden lyttede – og hvor det var tydeligt, at det fremmede begges læseglæde.

En anden fordel i forbindelse med adgangen til e-Reolen Go har været tilgængelighed. Vi oplever generelt elevernes interesse for nye bøger er stor, men lange reservationskøer kan i høj grad dræbe elevernes læselyst, og her har det haft enorm betydning, at man ikke behøvede at vente på en bog.

En ledelse der viser tillid og giver rum

En rigtig vigtig del af projektet har været at inddrage ledelsen. For os har det været afgørende, at ledelsen fra skoleårets start har afsat tid til projektet, og derudover har vist os tillid og givet os rum til at køre projektet, fordi den også kunne se det formålstjenstlige ved et godt samarbejde mellem PLC og folkebiblioteket. Ledelsen skal naturligvis inddrages og løbende have statusopdateringer, men det at der har været tillid til de kræfter, som har udviklet og kørt projektet, samtidig med at ledelsen har vist velvilje over for projektet, har givet os mulighed for at fokusere på det vigtige - nemlig planlægning, konkrete afprøvninger, evaluering og tilpasning af kommende aktiviteter.

Fordelen ved at være "små"

Vi har været en meget lille projektgruppe på Langeland, men det har kun været positivt, fordi der dermed ikke er så langt fra tanke til handling. Faktisk har vi i alt kun været fire personer involveret, nemlig de meget dygtige og involverede lærere på 4. årgang Sara Birch Andersen og Per Juel, biblioteksformidler Kim Heinrich fra Langeland Bibliotek og jeg selv fra skolens PLC.

Vores tanker omkring dette er, at vi har fået tingene til at ske i tæt samarbejde, og

e af læseglæde

nu kan det stille og roligt vokse sig større ved, at vi har udviklet et godt koncept, som vi kan videreføre til øens øvrige elever og lærere på de tre mindre skoler, som alle er afdelinger af Ørstedskolen (de tre mindre skoler rummer kun hhv. 3., 4. og 6. klassetrin, mens Ørstedskolen rummer fra 0. til 9. klassetrin). Vi kan allerede nu se, at der både er undervisere og elever, der har set os arbejde med projektet, som gerne vil i gang med podcast-produktionen selv.

Planen er at undertegnede og Kim fra folkebiblioteket nu skal rundt på skolerne og fortælle om erfaringerne med arbejdet med podcasts, sådan at de enten

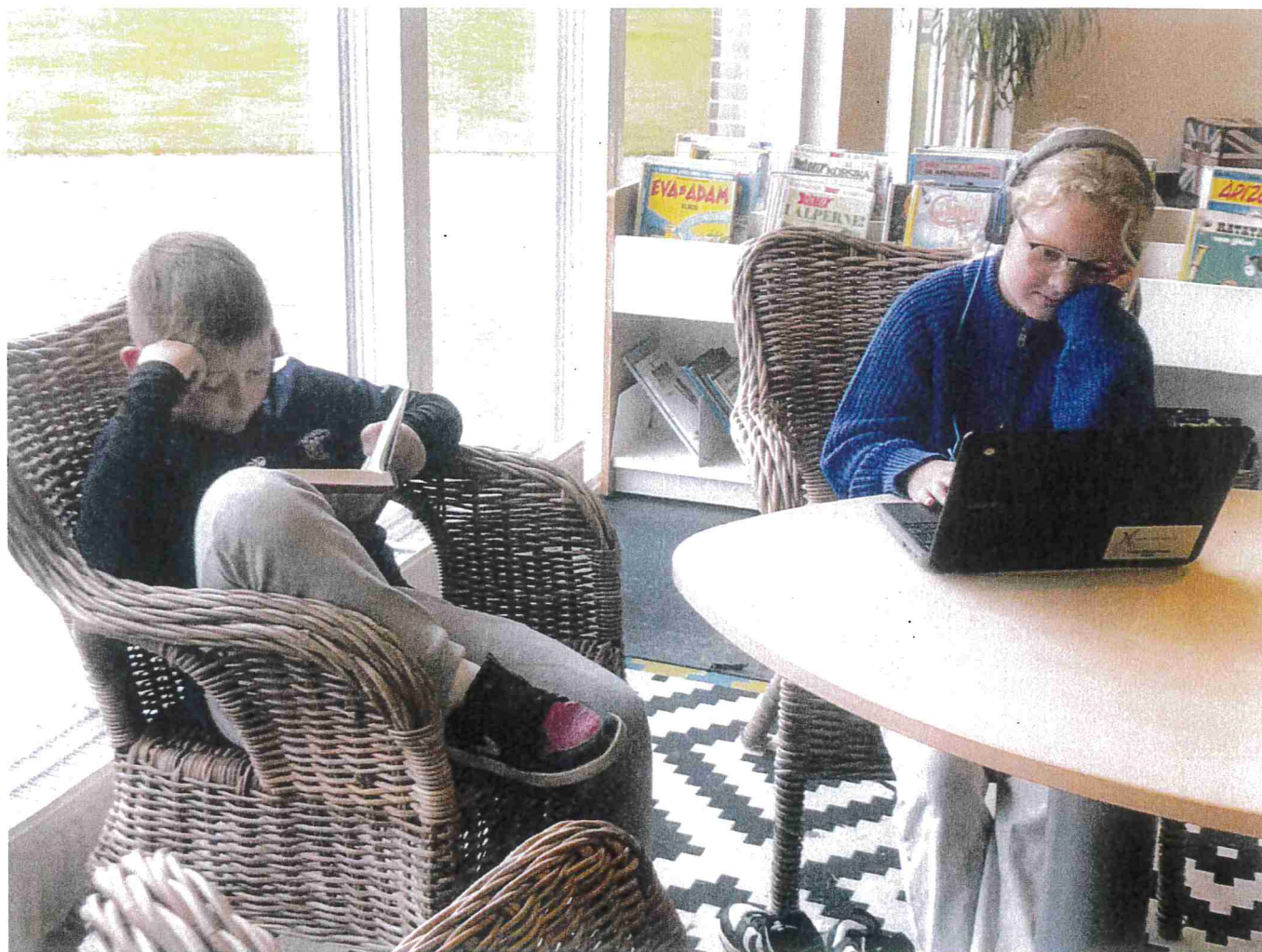
kan besøge Ørstedskolen og benytte vores tekniske udstyr og lydstudie eller alternativt låne de bærbare plug in-mikrofoner med hjem. Heldigvis er udstyret meget nemt at betjene.

Blev vi klogere?

Ja, vi blev klogere – og vise. Vi har udviklet vores egen model, som vi netop kalder for VIS. Modellen skal minde os om, hvad vi skal tænke på, når vi arbejder med udviklingen af børns læseglæde. V står for 'vælge'. Eleverne skal have strategier til valg af bøger og bl.a. vide noget om forskellige genrer. Samtidig er det vigtigt, at de vælger bøger, som de forståelsesmæssigt og læseteknisk kan mestre. Her

er samarbejdet mellem folkebibliotek og PLC væsentligt, og vi kan bidrage med hver vores faglighed ind i hinandens arbejdsområder.

l'et i 'VIS' står for 'inddragelse'. Eleverne skal inddrages i valg af bøger. Dette gør vi fx gennem vores projekt 'Børn køber bøger', hvor elever overtager PLC medarbejderen arbejde med indkøb af bøger. Ind i dette projekt med læseglæde, har vi også involveret eleverne i en konkurrence, hvor de har designet et klistermærke, der skal sættes på alle de bøger, som de har produceret en podcast til. Vi ved fra 'Børn køber bøger', som vi gennemfører hvert år, at når eleverne ser klistermærket på en ►

Johan læser og Filipa lyttelæser til bogen *Rowleys dagbog* - en utrolig venlig ven af Jeff Kinney, som de begge to er ret vilde med.

bog, så går de målrettet efter den, da de ved, at den er blevet anbefalet af andre elever på skolen.

Sidst, men ikke mindst, står S for 'sælge'. Det kan lyde forkert, at man skal sælge bøger til eleverne, for at de gider læse dem, men dette skal ikke have en negativ klang. Vi har som formidlere på folkebiblioteket og i skolen en kæmpe indflydelse på elevernes lyst til at gribe ud efter en bog. Når vi formidler bøgerne, skal vi derfor huske at sælge den vare, vi står med. Vi kan fx inddrage os selv, og den måde vi selv lystlæser på. Vi skal nemlig hele tiden huske, at der er stor forskel på skolelæsning (i fagene) og lystlæsning, men kan vi fremme elevernes lystlæsning, har det stor betydning for elevernes evner ind i skolelæsning.

Skub i læseglæden

Nu er projektet tæt på mål og der skal samles op på erfaringerne fra projekterne rundt i hele landet. Der er ingen tvivl om at vi på Langeland vil fortsætte og videreudvikle arbejdet med podcasts i undervisningen, men i og med at projektfinansieringen er stoppet, står vi tilbage med nogle økonomiske udfordringer, ikke mindst med hensyn til fortsat adgang til e-Reolen Go med unilogin.

Elevernes læseudfordringer omtales ofte i medierne, særligt når de store læseundersøgelser udkommer, og det er ikke altid opløftende læsning. Vi har i projektet erfaret, hvor stor betydning litteraturens tilgængelighed har haft for elevernes læseglæde, og vi ved, at jo mere børn læser, desto dygtigere bliver de. Men mange

kommuner kæmper som bekendt med for få ressourcer, heriblandt Langeland kommune, og det er trist, at økonomien skal spænde ben for noget så vigtigt som elevernes læseglæde og med dette også udvikling af deres læsekompetence.

I den perfekte verden ville der være fri adgang til eReolen Go for alle børn på både PLC og folkebibliotek, så også dem, hvis forældre ikke nødvendigvis kommer så ofte på folkebiblioteket, har ubegrænset adgang til et godt og bredt udvalg af bøger. Så ind til verden bliver perfekt vil vi gøre alt hvad vi kan for at holde liv i og udvikle samarbejdet mellem skoler, PLC og folkebibliotek, for der er ingen tvivl om at vores podcast-projekt har sat skub i læseglæden på Langeland.

Johan og Filippa er nu klar til at producere en minipodcast om *Rowleys dagbog* - en utrolig venlig ven af Jeff Kinney.